

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. TÜR ALADÁR
ügyvéd.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A dispensaira.

Az emberiség egyik legnagyobb ellensége, a tüdővész, sorompóba állítja ellene az államot, a hatóságokat és a társadalmat. Főispánunk méltóságának elfoglalásakor rövidesen tudatára jött annak, hogy nálunk a tüdővész elleni védekezés sok kívánni valót hagy eddig még maga után, s ez indította arra, hogy nagyszabású tervvel lépett elő, mely egy nálunk felállítandó tüdőbeteg-gondozó intézet létesítésében kulminál, amint mi erről annakidején említést is tettünk.

A legutóbbi vármegyei és az azt követő városi közgyűlés a dispensaire felállítását nagy lépéssel vitte előre. A folyó évi július hó 3-án megtartott rendes évnegyedes megyei közgyűlés ugyanis megalkotta a Zombor városában felállítandó vármegyei tüdőbeteg-gondozó intézetről szóló szabályrendeletet. A közgyűlés elhatározta, hogy a vármegye központján, Zomborban tüdőbeteg-gondozó intézetet (dispensaire) létesít, mely „Bács-Bodrog vármegyei tüdőbeteg-gondozó intézete” nevet viseli. Az intézet működési köre kiterjed Zombor városnak és a zombori járásnak területére, — mindaddig azonban,

amíg vidéki központok az illető vidék területére kiterjedő hatáskörrel fel nem állítatnak, a központi intézet a vármegye bármely területéről jelentkező betegek vizsgálatát és gyógyítását elvállalni köteles.

Az intézet feladata a működési területéhez tartozó valamennyi nyilt gümőkóros beteg nyilvántartása, — a beteg és hozzátartozóinak kioktatása, hogy a fertőzés lehetősége a családban a minimumra redukálódjék, mely célból ellátja a beteget a szükséges fertőtlenítő és más védelmi eszközökkel, — a beteg otthonának felügyelete, mely célból az intézet megbízottja megtekinti a beteg otthonát s intézkedik a beteg elkülönítéséről, ami külön szoba bérlése vagy intézetbe való elszállítás útján történhetik, esetleg a beteg családját lakássegélyben részesíti, — a munkaes keresetképtelen beteg anyagi segélyezése, amely a körülmények alapos mérlegelése után s a költségvetés keretén belül történhetik természetben vagy pénzzel, — a gyanus egyének felkeresése, hogy a korai gyógyeszközök alkalmazásával a betegség kifejlődése megakadályozható legyen, végül a betegek gyógyításáról való gondoskodás.

A tüdőbeteg-gondozó intézet költ-

ségeit a vármegye által adott évi 5000 korona segély, az államkincstár részéről adandó berendezési költség és évi segély, a zombori kerületi munkásbiztosító pénztár részéről megszavazandó évi segély, a Zombor város által netán adandó évi segély, az alakulóban levő Bács-Bogrog vármegyei tüdővész ellen védekező társadalmi egyesülés támogatása, esetleges alapítványok és adományok és az intézet modern felszerelésének fizető betegek céljára való felhasználásából eredő jövedelem fedezik. Az intézet a Zombor város által adandó, a kor igényeinek és a célnak megfelelő épületben nyer elhelyezést, melyet a város tart jó karban, fűt és világít.

A vármegyei törvényhatósági bizottság megbizta és felhatalmazta a vármegye alispánját, hogy a szükséges segélyek és természetben való szolgáltatások biztosítása iránt a tárgyalást az államkincstárral, Zombor városával és a zombori kerületi munkásbiztosító pénztárral tegye folyamatba s velük az egyezséget a törvényhatóság nevében kösse meg.

Zombor város törvényhatósági bizottsága a legutóbb megtartott városi közgyűlésen elhatározta, hogy a dispensaire céljaira alkalmas házat 8000 ko-

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer- és csemegeüzlete ZOMBOR, Szt. György-tér 6. szám.

==== Egy próbarendelés elég és meggyőződhetik arról, hogy kizárólag cégünk által

TELEFON: „C O L U M B I A” TELEFON:

29. szám. név alatt forgalomba hozott pörkölt kávéink mégis a legjobbak. 29. szám.

==== Legnagyobb szakértelemmel válogatott elsőrendű fajok biztosítják cégünknek e cikkben a legjobb sikert. Saját pörköldel! Naponta friss pörkölés!

Á R J E G Y Z É K:

100-64

„COLUMBIA” igen finom háztartási keverék 1 kiló 4 korona 40 fillér.
„COLUMBIA” legfinomabb karlsbadi keverék 1 kiló 5 korona — fillér.
„COLUMBIA” nemes Maragugype, a kávék királya 1 kiló 6 korona — fillér.
„COLUMBIA” legnemesebb gyöngyfajok keveréke 1 kiló 5 korona 20 fillér.

rona költséggel átalakít, gondoskodik továbbá az intézet fűtéséről és világításáról. A zombori kerületi munkásbiztosító pénztár — amint értesültünk — évi 1000 kor. segéllyel járul hozzá az intézet költségeihez.

Látjuk tehát, hogy a vármegye minden lehető elkövetett, hogy főispánunk ezen valóban humanus eszméjének megvalósítását lehetővé tegye, most már Zombor városán van a sor, hogy a közgyűlés határozatát végre is hajtsa, a dispensaire céljaira alkalmas házat minél előbb megfelelően átalakítsa, hogy így az intézet működését minél előbb megkezdhesse s rendeltetésének megfelelőhessen.

A társadalomnak sem szabad azonban megfedkeznie arról, hogy nem lehet mindent a törvényhatóságoktól várunk, hanem az egész társadalomnak minden rétegében meg kell mozdulnia, adományaival kell támogatnia a fűdőbetegeket gondozó intézetet, hogy e rettenetes kórnak köztünk oly nagy számmal élő szerencsétlen áldozatai minél nagyobb mértékben nyerhessenek betegsükből gyógyulást, vagy legalább enyhülést.

Sajkásréti földek története.

Betegségem miatt távol voltam és fürdőzésemből hazajövet vettem tudomást arról, hogy a „Pesti Hírlap“ 1913. évi augusztus 6-án megjelent 185. számában „A kegyelmes ur haragja“ címen hozzájárulásom és tudtom nélkül megjelent egy cikk, mely a sajkás községek tulajdonát képező ugynevezett réti földek tulajdonjoga iránt folytatott perekkel és az én perbeli költségeimmel foglalkozik. Ezen cikket több vidéki lap is átvette és leközölte. dacára annak, hogy tudomással kellett bírniok arról, hogy a „Pesti Hírlap“ hivatkozott cikke tendenciózus és hogy a tényeket elferditve közölte.

Sok tendenciózus hír és *ujsgécik* jelent meg ez ügyben, szükségesnek tartom ezen ügynek azonban csak rövid ismertetését közölni, mivel szándékom később, ezen mondhatni országos érdekű ügy részletesebb ismertetése.

A Tisza szabályozásánál működő Képesy József szakaszmérnök a Duna és Tisza mentén elhuzódó, a német-bánsági ezred és a titeli sajkás zászlóaljhoz tartozó községeket érintő, mintegy 130,000 hold árterület ármentesítésének eszméjével foglalkozván, a katonai kincstárnak azon ajánlatot tette 1866. évben, hogy ezen területért fizet holdanként 40 koronát, ezen területet a bemutatott tervek szerint ármentesíti és az ármentesített területen telepes községeket létesít.

A nevezett német-bánsági ezred és a titeli zászlóaljhoz tartozó községek lakosai Képesy eme tervéről tudomást szerezvén, egy küldöttséget választottak, mely küldöttség egy kérvényt nyújtott át öfelségének, melyben kérték, hogy a katonai kincstár Képesyvel, illetve az általa már összetoborzott telepeseikkel a tárgyalásokat szüntesse be és a réti földeket ugyanazon feltételek mellett adja

át a határörvideki községeknek, mint amely feltételek mellett a telepések vennék azt át.

Öfelsége ezen felsőfolyamodvány alapján a telepésekkel való tárgyalást felfüggesztette és elrendelte, hogy a határörvidékhez tartozó községekkel indíttassék be a tárgyalás. Öfelsége eme legfelsőbb elhatározása folytán a titeli zászlóaljhoz tartozó községek a határaikat érintő mintegy 45.000 hold árterületből körülbelül 39.000 holdat vett meg 40 koronáért holdanként. Kötelezték magukat a községek ezen területnek az ármentesítésére is.

A védőtöltés felállítására a községeknek pénzük nem lévén, a vett terület felét 20, illetve 30 évre haszonélvezetre adták a védőtöltést építő konzorciumnak.

A konzorcium a védőtöltés építését öblözetenként készítette és az ármentesített területek felét a községek, a másik felét a konzorcium vette haszonélvezetébe. Az ármentesített területeket a községek egymásközt lélekszám arányában osztották meg.

A községek azonban kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudtak. Nem fizették sem a vételárát, sem a vételár után járó kamatokat, sem az adókat, sőt az ármentesítési járulékokat sem. A hetvenes években a községeknek minden ténykedése abban merült ki, hogy a kormányhoz küldöttségeket mentesítettek és memorandumokat nyújtottak be részben halasztásért, részben adók és kamatok elengedéseért.

Nikolits Demeter főszolgabíró, ármentesítő társulati kormánybiztos 1879-ben megalakította a rétkelző bizottságot, mely bizottság a községek kiküldötteiből áll. Ezen bizottság vette kezelésébe a községeknek jutó réti földeket.

Azonban ezen bizottság sem tudott a kir. kincstárral szemben a vételár fizetési kötelezettségnek eleget tenni, úgy hogy a községek 1895-ben egy nagyobb kölesön felvételét határozták el és a felvett kölesönnel a réti földek vételárát ki is fizették. A kölesön felvételéről szóló okmányban jut először hivatalos kifejezésre, hogy a réti földek tulajdonjoga vitás, vagyis arra az 1867-ben élt sajkás házközösségi tagok is igényt tartanak.

Ezután alakult meg a rétfelosztó bizottság, melynek élére Sikopária György állott. Ezen bizottság dr. Miloszavlyevits Milán ügyvédet bizta meg azzal, hogy a rétföldek birói uton adassanak át az 1867-ben élt sajkás házközösségi tagoknak.

Dr. Miloszavlyevits Milán 1901-ben minden egyes községre nézve külön-külön kérvényt adott be, melyekben kérte, hogy a réti földek az urbéri legelők módjára osztásuk fel a sajkás házközösségi tagok közt. Az ujvidéki kir. törvényszék a bizonyítást elrendelte arra nézve, hogy a tulajdonjog tulajdonképpen kit illet, mivel a réti földnek a régi telekjegyzőkönyvek szerint a kir. kincstár nevére volt bekebelezve, még a betétszerkesztés folyamán a tulajdonjog az egyes községek nevére kebelezetett be:

Ezen eljárás folyamán a községek képviseltesükről gondoskodni nem akartak, miért is a vármegye alispánja a községek képviseltesével engem bizott meg. Az általam vitatott álláspontot fogadta el úgy a kir. törvényszék, mint a szegedi kir. ítélőtábla, hogy t. i. ezen eljárással a tulajdonjog kérdése el nem dönthető és a réti földek az urbéri legelők módjára fel nem oszthatók.

Ezután dr. Miloszavlyevits Milán Zsablya,

Nádalja és Boldogasszonyfalva községek ellen külön-külön adott be kereseteket, melyben kérte, hogy a betétekben a községek tulajdonjoga töröltessék és a tulajdonjog az 1867-ben élt sajkás házközösségi tagok javára bekebelezessék. Ezen perekben is a községek képviselőtestületei kimondották, hogy a községek képviseltesével gondoskodni nem ohajtanak, az előjárásot az ügyvéd vallástól eltöltötték, mert nézetük szerint a felperesek kereseti kivételére jogos. Így azután a vármegye alispánja ezen perekben engem bizott meg a községek képviseltesével. Ezen perekben az ujvidéki kir. törvényszék marasztaló ítéletet hozott, a községek tehát elvesztették a pereket, ellenben a szegedi kir. ítélőtábla és a kir. kuria felpereseket keresetükkel elutasította.

A kir. kuria ítéletének meghozatala után a V. Ü. Sz. 259. §-a alapján végjelentésem megtétele kapcsán 1905. március havában külön díjazásom megállapítását kértem. A törvényhatósági bizottság annak felderítését rendelte el, hogy a perek vitele körül milyen működést fejtettem ki, majd egyes ügyvédek véleményét kérte ki arra nézve, hogy kifejtett tevékenységem milyen összeggel volna honorálható.

Midőn az összes adatok benevezettek, az akkor volt főispán ur az állandó választmány összes jogásztagjait értekezletre hívta össze, amely értekezlet az összeg nagyságán vitatkozott, amikor is a koalíció egy oszlopos tagja azon indítványt tette, hogy az összeg nagyságának megállapítása bizassék a községeknek.

Ezzel az én honorárium ügyemet megpecsételtnek látván, mert tudtam, hogy a községek részemre mitsem állapítanak meg, mivel bennem ellenségüket látták. Ily körülmények között elkészítettem a bírósághoz beadandó kereseteimet, melyben birói uton kértem díjazaim megállapítását. Mielőtt beadtam volna, felhívtam a községeket bíróságon kívül való egyezsége. A községek a rétkelző bizottságot keresték meg, hogy egyezzen velem és az összeg nagyságára nézve hozzon határozatot. A rétkelző bizottság egyezségi leg kat. holdanként 2 koronában állapította meg összes járandóságomat.

A községek felebbezése folytán a törvényhatóság a rétkelző bizottság határozatát megsemmisítette és utasította a községeket, hogy díjazásom tárgyában hozzanak határozatokat. A törvényhatóság eme határozatát meg én felebbeztem meg.

Felebbezésem folytán az iratok felterjesztettek a belügyminiszteriumhoz, ahol többszöri utánjárásom dacára az ügy elintézését kisürgetnem nem sikerült. Khuen-Héderváry Károly gróf belügyminisztersége alatt csakhamar nyert elintézés a felebbezésem és pedig akként, hogy a V. Ü. Sz. 259. §-a alapján utasította a vármegye törvényhatóságát díjazaim megállapítására.

Ekkor fordultam a bírósághoz és adtam be kereseteimet, melyben kértem díjazaim megállapítását és abban a községek marasztalását és egyben egy kérvényt adtam be a törvényhatósághoz, melyben bejelentettem, hogy nem kérem a miniszteri rendelet értelmében díjazaim megállapítását.

A bíróságnál folyamatba tett pereim most már a bizonyítás stádiumába léptek és a perek ezen állásában fordultam a községekhez újabb egyezségi ajánlatommal, melyet a községek legnagyobb része már el is fogadott.

Ez a való tényállás. Az ezekkel ellenkező híresztelések vagy hírlapi közlemények, vagy az ügy nem ismerésén, vagy pedig az ügy céltudatos elferdítésén alapszanak.

Igy a sógorom, akivel ugyan közös ügyvédi irodám van, dr. Veszolovszky József szájába adott nyilatkozatba foglaltakból is csak az a való, hogy a községek elleni költségeim megállapítása végett pereket indítottam, de nem igaz az, hogy a belügyminiszter ma sem intézte el az ügyemet és így nem igaz az, hogy báró Vojnits István perlótsági ügyem véglegzését akadályozta volna vagy akadályozná, nem igaz az, hogy a községek teszik meg az egyezségi ajánlataikat, mert én tettem nekik egyezségi ajánlatokat. Különbösen is dr. Veszolovszky József nem ismeri a költségeimet sem, mert azokat saját ellenjegyzésem mellett én indítottam meg, a periratok tartalmát sem ismeri, azt sem tudja, hogy hány pert indítottam a községek ellen, annál kevésbé közöltem vele peren kívül tett lépéseimet.

Szükségesnek tartottam az ügy rövid, vázlatos, de a tényállásnak megfelelő történetét megírni, hogy az érdeklődők az ügyet a valóságnak megfelelő megvilágításban ismerhessék meg, míg ezen ügy részletes ismertetését közrebocsájtom.

Dr. Csernyus Pál.

ARENA MOZI

SZOMBAT
VASÁRNAP

FEHÉR RÓZSA, PIROS RÓZSA.

Társadalmi dráma 2 felvonásban.

ISMERETLEN DOMINO. Vigjáték (Gaumont.)

A PATAK PARTJÁN. Dráma. (Gaumont.)

A SZINHÁZI LÓ. Humoros. 100—2

AGOSTON ELTÜNÉSE. Humoros.

MOZI UJSÁG. Aktuális világesemények.

Jegyek előre válthatók az előadás napján délelőtt 11—12-ig és délután 4—6 óráig.

KEZDETE FÉL 9 ÓRAKOR.

H I R E K.

István napja. Legifjabb Szemző István főispán Szt. István napján ünnepelte névnapját, mely alkalommal nem csak a hatóságok, hanem ismerői, tisztelői és jó barátai is nagy számban keresték fel. A vármegyei és városi tisztikar testületileg tiszteltette a főispánhál, kit a vármegyei tisztikar nevében Scultéty Ferenc alispán, míg a városi tisztikar nevében Hauke Imre polgármester üdvözölt.

Allamosítás. Az óbecsei polgári fiúiskolát és a leányiskolát átvette a közoktatásügyi kormány. F. évi szeptember 1-ével ezek az iskolák mint állami iskolák nyílnak meg. A fiúiskola igazgatójává Ugray György helyettes igazgató-tanárt, a leányiskola igazgatójává Pataj Iza eddigi igazgató-tanárnőt nevezték ki.

Uj kulturegyesület alakult Budapesten Rakosi Jenő elnöke alatt: „Országos Magyar Népművelődési Egyesület” címmel. Ügyesszé dr. Pataj Sándort, az Igazság szerkesztőjét választották.

Halálozás. Allaga Géza zeneszerző, a m. kir. operaház és a nemzeti zenednyug. tagja Baján 72 éves korában folyó évi augusztus hó 19-én elhalálozott. Temetése folyó évi augusztus hó 20-án ment végbe.

Kiállítás Zentán. A zentai ipartestület f. hó 20-án ünnepelte fenállásának 25-ik évfordulóját. Ez alkalommal az ipartestület iparkiállítás és tárgysorsjátékot is rendezett. Az iparkiállítás augusztus 19-én a zentai főgimnázium helyiségeiben nyílt meg s augusztus 24-ig tart.

Szüreti mulatság. A zombori Ált. Ipartestület folyó évi szeptember hó 7-én kerti helyiségében a „zombori Iparos Dalárda” közreműködésével táncal egybekötött szüreti mulatságot rendez.

Szarvasmarhadíjazás Ujverbáson. A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület a fiókját képező községi gazdakör támogatásával f. hó 31-én, vasárnap d. e. 9 órakor Ujverbáson piros-tarka szarvasmarhadíjazást rendez, amelyen bácskai gazdak saját nevelésű üszöiket és teheneiket mutathatják be.

A kereskedők figyelmébe. A kereskedő-inasiskolában a tanulók beírása az 1913—14. évre szeptember 11., 12., 13. napjain d. u. 5 órakor lesz a központi elemi iskola épületében. A tanítás díja évi 12 kor., mely félévi részletekben is fizethető. Szegénység bizonyítványt bemutatók tanítási díjat nem fizetnek. A tanítás 15-én kezdődik. Kérjük a t. kereskedő urakat, hogy inasikat a jelzett időben okvetlenül irassák be, nehogy fenakadás történjen. — Az igazgatóság.

Uj gazdakör Györgypusztán. Baracska községhez tartozó Györgypusztán Kolling Márton községi jegyző erkölcsi támogatásával f. hó 15-én megalakult a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesületnek 66 ik községi gazdaköre. Az alakuláson az egyesületet Inhoff József egyesületi titkár képviselte, aki a gazdakörök feladatairól előadást tartott. Az egyes tisztségekre a következők lettek megválasztva: elnök Barna Imre, alelnök Csirszka Bálint, jegyző Zrinyi Ferenc, pénztárnok Rutterschmidt Ádám, könyvtáros Karagits János; választmány: Király István, Vörös István, Horváth János, ifj. Thuri András, Pentz Sebestyén, Butterer Ádám, Raics Antal, Kubatov Márton, Sibalín József; számvizsgálók: Pentz Ferenc, Vizsmeg József, Szücs Márton. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület igazgatóválasztmányába Barna Imre, a vármegyei lótenyésztő bizottságba Wolf János küldettek ki.

Az idők jele. A gazdasági válság, meg a balkáni háborúnak tulajdonítják, hogy az idén kevesebbet dohányoznak és utaznak. Az idei dohányfogyasztás folyó évi május 1-ig 20 millióval kevesebb bevételt mutat a tavalyi időszakhoz képest; a vasuton a hálókocsi forgalomban 30 százalék, a rendes menetjegy forgalomban pedig 20 százalék visszaesés mutatkozik és Budapesten az idén 8000-el kevesebb idegen járt mint a múlt évben.

Allandó színház államsegélyvel. Baja város allandó színház építésére 1915-től kezdődőleg 1924-ig a kulturális alap javára befolyó 160.000 koronát lekötötte; a kultuszminiszter most e célra 60.000 korona segélyt engedélyezett, mely 15 éven át évi 4000 koronás részletekben fog folyósíttatni.

Öngyilkos uriaszony. Czéner Andorné szabadkai uriaszony, Czéner Andor szabadkai m. kir. államvasúti főmérnök özvegye a napokban este veronállal megmérgezte magát. Férje halála óta buskomor volt és borzasztóan hatott rá hitvestársa elvesztése, akit teljes egészségben, fiatalos erőben ért a halál. Buskomorsága egyre nagyobb lett s a napokban este kilenc gramm veronállal feloldott egy pohár vízben és bevette. Néhány pillanat múlva eszméletlenül találta meg a szobalány a szőnyegen fekvő. A mentők kiszállították a kórházba és azonnal gyomormosást alkalmaztak és hozzáfogtak eszméletre térítéséhez, de magához téríteni nem bírták.

Felgyújtották boltjukat. A napokban éjjel kigyuladt Csongrádacz György bácsmartonosi fűszerkereskedőnek és nejeének a falu végén levő üzlete, amelyben 640 korona értékű áru volt. A toronyőr félrevert harangjelzésére az összefutott lakosság hamarosan eloltotta a tüzet. Az oltás befejezése után az előjáróság és a tűzoltóság tűzvizsgálatot tartott, amelynek eredményeképp megállapították, hogy gyújtogatás okozta a tüzet. A gyújtogatók pedig maguk a tulajdonosok, Csongrádacz György és neje voltak. A vizsgálat szerint az üzlet a Gazdak biztosító intézetnél tízezer koronára volt biztosítva s a biztosított összegért gyújtották fel a házat. Dr. Costán Miklós szabadkai vizsgálóbíró a jelentés bevése után elrendelte a gyújtogatók letartóztatását, amit a szabadkai vádtanács is helyben hagyott.

Mételyes emberek. Vereska József dunacsébi birtoktulajdonosnak egy birkája mételyben elhullott. Husát a gulyások között Vereska szétosztotta, akik a mételyes husából ettek és nyolcan súlyosan megbetegedtek. Arsen Gyóka 14 éves leánya és két gulyás haldoklik. A vizsgálóbíró a vizsgálatot megindította.

Jobban félt a büntetéstől, mint a haláltól. Az ujvidéki határszéli rendőrség a napokban letartóztatta Drozd József péterrévei 60 éves egyént, ki tömegesen szállította a védköteles ifjakat a tengeren tulra. Tudta, hogy nagy büntetés vár rá, azért éjjel a határszéli rendőrség börtönében az ablakvasra fölakasztotta magát azzal a kendővel, melyben ételt hozott magával. A börtönben nem volt egyedül, hanem még egy pasassal, aki a hörgésre fölébredt, fölverte az ügyeletes rendőrt, ki életre keltette, most az ujvidéki kórházban fekszik, de azért a büntetéstől nem menekül meg.

Verekedés. Brandecker Márton csatáljai kovácmester nyugodtan ballagott a napokban este hazafelé a korcsmából. Midőn már hazaért és a kapun be akart menni, két ismeretlen ember ugrott elő és véresre verte a gyanutlan kovácmestert. Sérülései 14 napon tul gyógyulnak.

Szerencsétlenség. Ámann Ádám 38 éves, csávolyi lakos cséplés közben alkarját eltörte.

Lókötő borbélysegéd. Matuska József csantavéri földbirtokos a napokban 1300 koronát érő fogatán gabonát szállított a csantavéri gözmalomba. Mig ben a számalással volt elfoglalva, az alatt a kocsiját elhajtotta Kovács Mihály 25 éves állás nélküli borbélysegéd, aki Szabadkára jött s özv. Irsay Istvánné-féle korcsmába szállt meg, ahol áruba bocsájtotta a lopott lovakat, de járlatlevelél nélkül senki sem akarta megvenni. Az esti órákban érkeztek a korcsma elé a csantavéri csendörök, akik elől az udvari kerítésen keresztül megszökött Kovács. A csendörök lefoglalták a lovakat s a kocsit, a megszökött borbélysegédet pedig nyomozzák.

Öngyilkosság. Weidinger Gyula bajai kereskedő a napokban gyógyíthatatlan idegbaja miatt föbelötte magát s néhány órai kínos szenvedés után meghalt.

A politikus csizmadiája. Petyerity Lukács szabadkai cipésmester hangos politikai vitába ereszkedett a napokban szomszédjával Sebők István szabadkai lakossal. A két vitázó az utcán kezdte a szóváltást s hevesen folytatott beszélgetés közben betértek Sebők udvarára. Itt már tettelegességbe fult a vita s Petyerity a nála levő dikicsét néhányszor belemártotta Sebők vállába. Sebők a faképnél hagyta Petyerityt, befutott a házába és egy hallövetű revolverrel tért vissza, aztán ráfogta a fegyvert a suszterre és közvetlen közelből háromszor belélt. Petyerity azonnal összeesett. Életbenmaradásához nincs remény.

Tűzzel játszó gyermekek. Krka Pál lilomosi lakos a napokban feleségével együtt kiment a földekre kendert vágni. A gyermekek otthon maradtak és a konyhában játszottak a tűzzel, néhány pillanat alatt lángokban állott az egész ház és mire segítség érkezett, hamuvá égett az egész vagyonuk.

**Szerencsétlenség az ország-
uton.** Özv. Szalainé Kiss Klára bácsföld-
vári lakos Pavlov Sándor fuvarossal meszet
hozott Szenttamásról. Turján innen a lovak
egy lejtőn megbokrosodtak s a gyeplőnél
fogva a fuvarost lerántották a kocsiról. A
veszedelem láttára az asszony a gyeplő után
kapott s ő is lebukott. Az embernek eltört
a jobb lába térdén felül, arcán, orrán is sérü-
lést szenvedett; az asszony jobb lába a
küllők közé került s teljesen szétroncsolódott.
A lovak elszaladtak. Az ember és az asszony
borzasztó sebeikkel ott maradtak az országút
porában, míg kocsis ment értük s haza vitte.
Otthon az orvosok az ember lábát gipszbe tet-
ték, az asszony lábát pedig térdben levágták.

A mulatság vége. Horváth Mihály
zentai lakos a napokban 100 koronás bankót
tett a zsebébe, azzal indult el mulatni. A
harmadik kocsmában iszogatta már a szőlő
levét, amikor felesége is betoppant s mind-
járt férje belső zsebébe nyúlt, hogy a pénzt
tőle elvogye. Hanem ugyancsak megijedtek
mindketten, amikor a pénznek csak helye
volt, ellopták tárcástól együtt. A csendőrség
keresi a tolvajt, de még eddig nem találta meg.

Elégett buzakeresztek. Mayer
Ádám cservenkai gazdának a napokban a bérelt földjén lévő 350 kereszt buzája telje-
sen elégett.

Szerencsétlenség. Pap Iván bez-
dáni lakos és felesége a napokban Zombor-
ban jártak és otthon minden felügyelet nél-
kül hagyták a gyerekeket: a 12 éves Pétert
és az 5 éves Jánost. Az apjuk kétesőví
vadászfegyvere a falon függött. Péter gyerek
babrálni kezdte a fegyvert, miközben az el-
szült és a golyó a kis János testébe furódott.
A szerencsétlen fiu szörnyethalt.

Ahol meg nem sántul. Szepesi
János zentai közepkerti lakos a napokban
betért Földi István közepkerti szatócs-
hoz, ahol csakhamar összeszólközött annak Zsiga
Ferenc nevű cselédjével. A cseléd a vita
hevében egy baltát kapott fel s azzal kétszer
ugy ütötte fejbe Szepesit, hogy azt előntötte
a vér s nyomban a földre esett. Szepesit a
közbel lévők lakására szállították s orvost hív-
tak, aki 20 napi gyógyulási időt állapított meg.

Beiratások a zombori rom. kath. iskolákba.

Az iskolai év folyó évi szeptember hó
4-én fél nyolc órakor tartandó ünnepélyes
„Veni Sancte” után fogja kezdetét venni,
ennek alapján van szerencsém köztudomásra
hoznai a következő megállapodásokat:

a) **Beiratkozás.** A zomborvárosi róm.
kath. mindkét nemű népiskolában — úgy a
polgári leányiskola 4 osztályában — a tanulók
felvétele a jövő iskolai évre szeptember 1., 2.
és 3. napjain reggeli 9 órától 12-ig történik,
mely alkalommal minden tanuló szülőjével,
vagy annak helyettesével tartozik megjelenni
azon osztály helyiségében, melybe rendszerint
beirandó lesz. Ezen beiratkozás alkalmával
az 1908. évi 46. t. c. I. § a értelmében
minden népoktatási intézetbe felvett tanuló
után 50 fillér beiratási díj fizetendő, mi az
ifjúsági és tanítói szakkönyvtár gyarapítására
fordítatik. Ugyancsak ezen alkalommal min-
den tanuló a „Népiskolai rendszabályzat és
értesítő”-re 10 fillért, az iskolai év folyamán
elfogyasztandó tonta fejében pedig 20 fillért
tartozik fizetni. Az első osztályba csak oly
tanulók vétetnek fel, kik 6-ik életévüket már
betöltötték: miért is szükséges, hogy e kö-
rülmenyt előttem, mint igazgató előtt szüle-
tési bizonyítvánnyal igazolják. Emez igazol-
ványok a városi anyakönyvi hivatalban már
most naponként a délutáni órákban díjtalanul
szolgáltatnak ki és nagyon helyesen fognak
eljárni azon szülők, akik e tanúsítványok
beszerzéséről minél előbb gondoskodnak;
mert akik ezt az utolsó napra halogatják,
önmaguknak okoznak kínos kellemetlenséget,
ha egyszerre túlságos számban jelenvén meg,
csak nagy tolongás közt és hosszas várakozás
után juthatnak céduláikhoz. A beiratások az
iskolaigazgató felügyelete alatt és ellenőrzése
mellett eszközözendők.

A központi fiu- és leányiskolába a bel-

városi, felsővárosi és cservenkai, úgy a sze-
lencsei városrészből a Sztapári-ut végétől a
„Tigris”-vendéglőn tul egész az özv. Csihásné
urinő házáig, aztán a Fehérgalamb-utca és a
„Fehér galamb” kocsmától a polgári kaszi-
nóig és ezen saroktól a Thököly-ut baloldalán
levő sorházakban, végül az Apolló-, Árpád-,
Barát-, Madár-, Liszt-, Orgona-, és Kalap-
utcákban lakó első és második osztályú,
továbbá a harmadik osztálytól kezdve a város
bármely részében lakó tanköteles róm. kath.
vallású tanulók feltétlenül; — más vallás-
felekezeti helybeli vagy általában vidéki tan-
köteles gyermekek pedig csak azon esetre
vehetők fel, ha azt az egyes osztályok tér-
nagysága megengedi. A szelencse városrész
fentjelzett utcáinak kivételével minden egyéb
ottani I-ső és II-ik osztályú tanköteles a szelen-
csei iskolába, a bánati városrészben lakók pedig
— a Csonoplyai-ut, a Völgy- és Árok-utca
kivételével, kik a belvárosi iskolába iratnak be,
— a bánati osztályokba lesznek felvéve.

b) **Tandj.** Az összes népiskolákban
azon róm. kath. vallású gyermekekre nézve,
kiknek szülői, vagy ezek nem léteben gyámjai
állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva
ideiglenesen is e város területen laknak,
az oktatás ingyenes; ellenben a vidékiek,
tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli
gör. keleti, ref., ág. ev. és izraelita vallású
tanulók után a népiskola 6 osztályában egyen-
ként 20 korona évi tandj — és pedig szept.
1-én és február 1-én 10—10 koronányi elő-
leges részletekben — fizetendő a kath.
iskolaszéki pénztárnok kezébe, kinek nyugtája
azután az illető tanítónál bemutatandó lesz.
A polgári leányiskola I., II., III. és IV. osz-
tályába iratkozó helybeli róm. kath. vallású
tanulók fejéenkint 10, míg a vidékiek vagy
más vallásúak 50 korona évi tandijat fizetnek
és pedig szeptember 1-én és február 1-én
amazok 5—5, az utóbbiak pedig 25—25
koronás előleges részletekben. Azon tanulók,
kik után a köteles tandijat a jelzett napokon
pontosan be nem fizetik, az iskolából azonnal
és feltétlenül eltávolítandók. A polgári magán
vizgára jelentkezők szintén tartoznak a vizsga
előtt lefizetni a tandijat; és pedig a helybeli
kath. vallásúak 10 koronát, a vidékiek vagy
más vallásúak 50 koronát. A polgári leány-
iskola növendékei kivétel nélkül 2 korona
beiratási díjat fizetnek az intézeti főnöknő
kezébe, ki az összeget az iskolai év kezde-
tétől számítva 15 nap alatt az iskola pénz-
tárába szállítani köteles. Tartozik ezenfelül
minden polgári iskolai tanuló a beiratás
alkalmával ifjúsági könyvtár javára 2, vala-
mint a tornatanításért külön 2 koronát lefi-
zetni. Megjegyeztetik még, hogy miután a
vidéki vagy más vallású tanulók csak feltéte-
lesen, vagyis csak azon esetben vétetnek fel,
ha ezt a tanterem nagysága megengedi:
ennek következtében ezek beiratkozása csak
szeptember 4-ik és 5-ik napjain fogadtatik el.

c) **Óvoda.** Az apácák vezetése alatt levő
kisdudóvoda a rendelkezésre álló két óvodai
terem nagyságához képest elsősorban az 5
éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm.
kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek
vétetnek fel, szintén az iskolaigazgatónak
felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallású
vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre,
ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.
A kisdudóvoda járó minden gyermek
után havonként előre 2 korona tandij fize-
tendő az óvoda vezetőjénél, ki azt össze-
gezve, az iskolapénztár kezelőjének nyugal-
mellét beszállítja. Azon gyermekek, kik után
az óvodadíj előre le nem fizetettik, az óvo-
dából azonnal hazaküldendők.

Ezen óvodai díj alól felmentetik azon
30 szegény gyermek, kiknek a kegyuri bizottsá-
g a zombori magyar jótékony nőegylet kérel-
mére ingyenhelyet engedélyezett. Ezek szülői
szegénységüket a városi tanács által kiállított
szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni
s e gyermekek közül is előbb az 5 éves,
azután a 4 éves és végre a 3 éves róm. kath.
mindkét nembeli gyermekek fognak a jelent-
kezési sorrend szerint felvétetni. — Zombor,
1913. évi augusztus hó 19. Fejér Gyula s. k.
apátplébános, igazgató.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus
17-iki száma feltűnően érdekes, pompás
képsorozatot közöl a Krakóban található
magyar műemlékekről, Gerevich Tibor szak-
avatott cikkével, a gandí világiállásáról, a
határrendőrség működéséről, a galántai talaj-
javító gép bemutatásáról, stb. Szépirodalmi ol-
vasmányok: Kvassay Ede és Grazia Deledda
regénye, Kosztolányi Dezső verse, Gagyhy
Dénés novellája, stb. Egyéb közlemények:
Szinnyei József, Popper Dávid, Seffer László
arcképe, Mikovszki lengyel író emlékezése a
magyar szabadságharcban való szerepléséről,
képek a gyorsíró-kongresszusról, a keszthelyi
felhőszakadásról s a rendes heti rovatok:
Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A
„Vasárnapi Ujság”, előfizetési ára negyedévre
5 kor., a „Világkrónika”-val együtt 6 kor.
Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadó-
hivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.
szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes
Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép
számára, felévre 2 korona 40 fillér.

HIRDETÉSEK.

Egészséges, erős fogakat kap a gyermek minden nehézség nélkül.

A csecsemők fejlődését szopós ko-
ruban a könnyen emészhető és tápláló
Scott féle Emulsió rendszeres szedése
előnyösen támogatja. Különösen a fogzási
időben mutatkozik szemmel láthatóan
ennek a régóta bevált gyermek erősítő
szernek a hatása. A Scott féle Emulsió
ugyanis az egészséges és erős fogaeszkák
fejlődésére rendkívül fontos esontképző
mésztartalmu sókat tartalmaz. A gyer-
mekek állandóan vidámak maradnak és
a különben oly félelmetes fogzásból alig
vehető valami észre.

A Scott féle Emulsiót kellemes
szedni minden évszakban, mindenkor él-
vezhető és hatása mindig változatlan;
természetesen csak a valódi Scott féle
Emulsió-nál és nem utánzatoknál 11—3

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.
Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hi-
vatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és
Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII., akkor egy
gyógyszertár utján próbaadagot küldünk.

**Egy teljesen jó kar-
ban levő Wertheim-
pénzszekrény eladó.
Bővebbet a kiadó-
hivatalban.**

Olcsó új ház

**nagyon kedvező felté-
tellettel elköltözés miatt
eladó Árok-utca II/a sz.
alatt. Érdeklődők for-
duljanak Szeged Butor-
iparosok szövetkezetéhez.**

6830 1913. szám

Árverési hirdetmény.

Jung Jakab és társai cég végrehajthatónak Heman Katalin végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 660 korona tökéletesítés és járuléka behajtása végett a zombori kir. törvényszék, a zombori kir. járásbíróság területén levő, Gádor községben tekvő s a gádori 1703. sz. betétben A I 724/7. hrsz. Heman Katalin nevén álló ingatlanra 800 korona kikiáltási árban elrendelte

Az árverést 1913. évi szeptember hó 11. napján délelőtt 8 $\frac{1}{2}$ órakor Gádor község-házánál fogják megtartani

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ ánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzt a kikiáltási ár 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX t. c. 147., 150., 170. §§; 1908. XI. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi % áig kiegészíteni (1908. XLI. t. c. 25 §.) — Zombor, 1913. évi június hó 17. napján **Radány** s. k., kir. tsvzéki bíró

A kiadmány hitelül:

Weber,

telekkönyvvezető

Teljes ellátás

zongora és fürdőszoba
használattal kapható

diák részére izraelita

főhivatalnoknál. Ajánlatok küldendők „A. F.

120“ jelige alatt a kiadóba.

1758. szám. 1913.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1913. évi Sp. IV. 468. számú végzése következtében dr. Frankovszky Gyula ósziváci ügyvéd által képviselt Schwartz Lajos ósziváci lakos javára Vlaskalits Tóma ósziváci lakos ellen 855 korona s járuléka erejéig 1913. évi június hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 750 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: koesi, ló és szerszám nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1913. évi Pk. 1923. sz. végzése folytán 855 korona tökéletesítés, ennek 1913. évi április hó 13-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 84 kor. 55 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ószivácson adós lakásán leendő eszközzésére 1913. évi augusztus hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1913. évi július hó 29-én.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Eladó házhelyek.

A Thököli-ut kertváros-
részben **55 darab**
különböző nagyságu
házhely olesón és

30-24

kedvező fizetési felté-
telek mellett **eladó.**

Bővebbet a tulajdonos

Benya Antal, Kalap-utca 31.

Hirdetmény.

A zombor-zsarkováci szerb földmivelők szövetkezete felszámolás alatt cég felszámolói közhírré teszik, hogy a szövetkezet felszámolása a 11591/P. 1906. sz. végzés értelmében kimondatott.

Felhivatnak ennél fogva a szövetkezet hitelezői, hogy jelen hirdetmény harmadszori megjelenésétől számított **6 hónap alatt** követeléseiket a felszámolóknál jelentsék be.

Zombor, 1913. augusztus hó 15-én.

A felszámolók.

3-3

4818/1913. szám.

Hirdetmény.

A „Ferenc csatorna r. t.“ alulírott mérnöki hivatala ezennel közhírré teszi, hogy **1013. évi szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor** a társulat felvigyázói hivatali helyiségében Bezdánban (Sebesfok) a **Ferenc József zsilipen** alul a Duna balpartján lévő saját vendéglőjét **nyilvános versenytárgyalás**

útján 1914. évi január hó 1-től kezdődőleg hat (6) évre haszonbérbe adja.

Ezen hirdetmény útján felhivatnak mindazok, kik ezen megjelölt haszonbérletnek elnyerése végett ajánlatot tenni szándékoznak, hogy a fentebb kitűzött napon és helyen személyesen, vagy kellőleg igazolt meghatalmazottjuk útján jelenjenek meg s ajánlatukat akár szóbelileg, akár írásbelileg nyujtsák be.

A versenytárgyalás feltételei, nemkülönben ezen haszonbérletre vonatkozólag kötendő szerződés részletes feltételei a társulat mérnöki hivatalánál (Zombor, Flórián-utca 10. szám) az érdeklődők által megtudhatók.

Zombor, 1913. augusztus hó 18-án.

A mérnöki hivatal főnöke:

Jolánkai,

főmérnök.

2-1

1128/egys. 1913. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Veprőd községe képviselve Pollinger Gáspár bíró és dr. Faller Alajos jegyző, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 146330/VII. d. 1911. és 14119/VII. d. 1913. sz. leiratai, a járási főszolgabíró urnak 3921/1913. sz. rendelete, a község képviselőtestületének 5/1912., 49/1913. és 144/kgy. 1913. sz. határozata illetve véghatározata folytán a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által leadott, a vármegyei törvényhatóság bizottsága által 41169 alisp 3392/jkvi 1913. sz. alatt jóváhagyott terv és költségvetés alapján községi járványkórházat építtet s e célból 1913. évi szeptember hó 13-án délelőtt 10 órakor Veprőd község tanácstermében nyilvános írásbeli versenytárgyalást tart, mely alkalommal a kellő időben beérkezett ajánlatok fel fognak bontatni; megjegyeztetik, hogy a versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőjük jelen lehetnek.

Csak szabályszerűen kiállított és lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni; a boríték a következő felirattal látandó el: „Ajánlat az 1128/egys. 1913. számú versenytárgyalási hirdetménynyel kiírt veprődi községi járványkórház építési munkálathoz.“

Az ajánlatok naponként a hivatalos órákban 1913. évi szeptember hó 13-ik napjának délelőtti fél 10 órájáig Veprőd község jegyzőjénél nyujtandók be.

A költségvetés szerinti 22024 kor. 77 fil. összegnek 5%-a 1101 kor. 24 fil. bánatpénz, illetve óvadék Veprőd község pénztáránál a hivatalos órák alatt a jelen hirdetmény számára való hivatkozással lefizetendő s az erről szóló pénztári nyugta az ajánlathoz csatolandó. Az építési terv, költségvetés, továbbá az építési és árlejtési feltételek Veprőd község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők; a feltételek 4 kor. 45 fil. ellenében, a költségvetés másolatban 20 kor. 45 fil. ellenében bárkinek kiadatnak.

Veprőd, 1913. évi augusztus hó 16-án.

Dr. FALLER ALAJOS,
jegyző.

POLLINGER GÁSPÁR,
bíró.

	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	
A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	<p>ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLITÁS, meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb !! 100-94 igényeknek megfelelő !!</p> <p>LAKÁSBERENDEZÉSEK, <u>uri szobák, szalonok,</u> <u>ebédlők és hálószobák</u> nagy raktára.</p> <p>Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye. Elfogad a legmodernebb KÁRPITOS MUNKÁKAT és DISZITÉSEKET.</p>	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.
	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	

UJ RŐFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.

◆
 ◆
 ◆
 ◆
 ◆
 ◆

Van szerencsénk Zombor város és környéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. sz. a. Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

uj rőfös- és divatáru üzletet

nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb árukkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban áll a nagyérdemű közönséget a legolcsóbb árak mellett pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség szives rendeléseit várva, maradtunk

kiváló tisztelettel

50-38

DÓDITS és OPANCSÁREV.